

LÆRERVEJLEDNING

I denne vejledning kan du læse om Skriv for Livs faglige relevans i forhold til de forenklede Fælles Mål og hvilke fag, kompetenceområder, færdigheds- og vidensmål, der er særlig relevante. Vi har formuleret forslag til konkrete læringsmål inden for de forskellige fag, som bliver opfyldt i dit arbejde med Skriv for Liv, så du nemt kan se, hvilken viden og færdigheder, dine elever kan opnå.

Du vælger selv, hvor meget tid du vil bruge på Skriv for Liv, og hvordan du vil strukturere dit undervisningsforløb. Eksempelvis kan du fokusere specifikt på de syv sager eller på de generelle menneskeretlige problemer, der er i de syv lande, sagerne kommer fra. Udover at skrive breve kan du og din klasse også vælge at handle på andre måder, som beskrevet i dokumentet 'inspiration til handlemuligheder'.

Brevene kan skrives på dansk eller engelsk, og de skal sendes direkte til de pågældende personer eller myndigheder inden jul. Det bør være op til den enkelte elev at beslutte, hvorvidt hans eller hendes brev skal sendes eller ej. Klassen dækker selv portoudgifterne.

Du kan også få besøg af en af vores frivillige oplægsholdere, der kan fortælle om forskellige menneskeretlige emner, der relaterer til sagerne i Skriv for Liv. Det er gratis – alt du skal gøre er at udfylde formularen på vores hjemmeside: <http://amnesty.dk/undervisning/book-kurser-workshops-og-foredrag>

Har du spørgsmål, er du meget velkommen til at kontakte os på undervisning@amnesty.dk. Vi svarer dig inden for en uges tid.

AMNESTYS UNDERVISNINGSMATERIALE

Du kan finde materialet her: <http://amnesty.dk/undervisning/skrivforliv2016>

Ud over denne vejledning består materialet af følgende:

Til lærere og elever:

- Sagsbeskrivelser af de syv sager på dansk og engelsk

Til eleverne:

- Brevskrivningsguide på dansk og engelsk om, hvordan eleverne skriver et appel- og solidaritetsbrev
- Diskussionsspørgsmål til hver af de syv sager, som nemt kan printes og uddeles til eleverne
- Ordlistor over vanskelige ord på engelsk
- Eventguide: En oversigt med spørgsmål til de forskellige faser fra planlægning, invitation og selve afholdelsen

Til dig som lærer:

- Baggrundsmateriale på engelsk om krænkelse af menneskerettigheder i de lande, personerne kommer fra
- Inspiration til handlemuligheder

Undervisningsmateriale om tortur og ytringsfrihed:

Hvis du vil gå i dybden med ét af de to emner, der er relevante for sagerne, eller lade dig inspirere af nogle af vores øvelser og spots, så kig på vores undervisningsmateriale. Hæfterne er systematisk bygget op og indeholder emner og øvelser om, hvad ytringsfrihed og tortur er, hvorfor ytringsfrihed og forbud mod tortur er vigtige, grænser for ytringsfrihed, hvordan tortur kan forhindres og meget mere. Du kan finde materialerne på <http://amnesty.dk/undervisning/bestil-undervisningsmaterialer>

- Undervisningsmateriale om ytrings-, forsamlings-, og religionsfrihed, tilrettelagt efter en læringsmålstyret undervisning: *Især relevant i forhold til sagerne fra Cameroun, Egypten, Iran og Indonesien*
- Undervisningsmateriale om tortur, tilrettelagt efter en læringsmålstyret undervisning: *Især relevant i forhold til sagerne fra følgende lande: Indonesien, Iran, Egypten*

FAGLIGT INDHOLD

Sagerne i Skriv for Liv kan danne grundlag for en række etiske og moralske diskussioner om rettigheder og pligter. De kan bearbejdes ud fra et globalt perspektiv, hvilket styrker elevernes forståelse for omverdenen og øger deres interkulturelle indsigt.

Mange elever opfatter kampagnens form som motiverende, fordi deres breve får reel betydning for den, der modtager dem. Eleverne kan være med til at handle og skabe resultater for mennesker i nød alene med pennen i hånden. Deres ord får betydning, værdi og giver mening - ikke alene for modtageren i den anden ende, men også for dem selv, idet eleverne bliver bevidste om livets uretfærdigheder. Denne læring styrker elevernes almene dannelse og kan skabe empati og solidaritetsfølelser med de mennesker, der krænkes.

Eleverne deltager således som aktive medborgere og får styrket deres personlige, kulturelle bevidsthed og værdisæt. Selvom krænkelserne ofte foregår langt fra elevernes egen verden, er det oplagt at diskutere sagerne med udgangspunkt i de grundlæggende rettigheder, alle mennesker har, og som der er enighed om globalt set.

ÅRETS SAGER OG RELEVANS I FORHOLD TIL FAGENE

De syv valgte sager repræsenterer personer og grupper, der får krænket en bred vifte af deres menneskerettigheder. Eleverne vil kunne opnå større viden om menneskerettigheder, retssamfund og demokrati. Her vil de faglige målsætninger i **historie** og **samfundsfag** være særligt relevante. Ved hjælp af sagerne vil du også kunne perspektivere til spørgsmål om etik og moral, hvor faget **kristendom** vil komme i spil.

Nogle lærere har i de foregående år anvendt Skriv for Liv i faget **geografi**. Den kulturgeografiske del af faget berører sociale spørgsmål, globale levevilkår og samspillet af kræfter, der er med til at forme kulturlandskabet, hvilket er relevant i forhold til Skriv for Liv.

I år har vi en sag med, der handler om retten til lægehjælp. Den er særlig relevant i forhold til emnet **sundheds- og seksualoplysning og familieundskab**, hvor dømtes rettigheder til sundhed kan diskuteres.

Vi forholder os helt konkret til emnets og fagenes overordnede kompetenceområder og mål og kommer med forslag til specifikke læringsmål til alle syv sager. Men tænk kreativt, hvis I vil samarbejde med andre lærere eller pædagoger. Eksempelvis kan I vælge at danse, synge eller skrive for liv. Så kan faget **musik og den understøttende undervisning** også inddrages.

Skriv for Liv kan bruges i en række fag og i et tværfagligt samarbejde.

I forhold til det at skrive breve, lave andre produkter eller undersøge flere kilder, så vil I opfylde en række mål inden for fagene **samfundsfag**, **dansk** og **engelsk**. Det kan du læse mere om i afsnittene om de enkelte fag.

OBS! VIGTIGE INFORMATIONER FØR I GÅR I GANG

Før I går i gang med at skrive brevene, er der enkelte forholdsregler, du som lærer skal være opmærksom på ved tre af sagerne. Vi står selvfølgelig til rådighed, hvis det giver anledning til spørgsmål.

Egypten: Arbejder I på den egyptiske sag er det bedst, I ikke nævner Amnesty International i brevene. Vi har herudover tidligere oplevet, at ved demonstrationer foran egyptiske ambassader kan medarbejderne finde på at tage billeder af de fremmødte, som herefter kan opleve problemer ved senere indrejse i Egypten.

Indonesien: Arbejder I på den indonesiske sag, er det vigtigt ikke at afbillede eller tegne "regnbue"-flaget, som symboliserer Maluku-provinsen. Det skal ligeledes undlades at benytte andre nationalflag til kampagnen. Dette er for at sikre, at brevene ikke bliver tilbageholdt.

Canada: Arbejder I på den canadiske sag, er det vigtigt at udvise forsigtighed i enhver brug af kulturelle symboler, der knytter sig til de oprindelige folk i Nordamerika (specielt hovedbeklædninger og tøj). Mange af deres symboler er blevet brugt forkert i populærkulturen, og det kan virke fornærmende, hvis de afbildes forkert eller ude af kontekst.

GENERELLE LÆREMIDLER

Her er en ikke udtømmende oversigt over læremidler, som kan være relevante for jer at bruge i undervisningen.

Videoer:

Om betydningen af et brev (dansk): <https://vimeo.com/78621070>

Konceptvideo om brevets betydning (engelsk): <https://www.youtube.com/watch?v=gwI2aFNsW30>

Udvalgte FN-dokumenter om rettigheder:

FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder (dansk): <http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=dns>

FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder (engelsk): <http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=eng>

FN's Børnekonvention (engelsk): <http://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crc.aspx>

De Forende Nationers Deklaration Om Oprindelige Folks Rettigheder (dansk). Se især artikel 8, 10, 11, 24, 25, 26, 27 og 28: http://www.un.org/esa/socdev/unpfii/documents/DRIPS_danish.pdf

OVERBLIK OVER SAGER

I nedenstående giver vi dig et hurtigt overblik over de syv sager, de menneskerettigheder der er i spil og de fag, der er særlig relevante:

Land	Navn	Menneskerettigheder	Hvilke fag og emner er relevante?
Cameroun	Fomusoh Ivo Feh	Ytringsfrihed, retfærdig rettergang	Samfundsfag, historie, dansk, engelsk
Canada	Oprindelige folk fra Peace Riverdalen	Økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, oprindelige folks rettigheder, tvangsrydning	Samfundsfag, historie, dansk, engelsk, kristendom, geografi
Egypten	Mahmoud Abu Zeid, "Shawkan"	Ytringsfrihed (pressefrihed), forbud mod tortur, retfærdig rettergang	Samfundsfag, historie, dansk, engelsk, sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab
Indonesien	Johan Teterissa	Forbud mod tortur, ytringsfrihed, retfærdig rettergang	Samfundsfag, historie, dansk, engelsk
Iran	Zeynab Jalalian	Retten til lægehjælp, forbud mod tortur, ytringsfrihed	Samfundsfag, historie, dansk, engelsk, kristendom, geografi, sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab
Malawi	Annie Alfred og mennesker med albinisme	Børns rettigheder, diskrimination	Samfundsfag, historie, dansk, engelsk, kristendom, geografi, sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab
USA	Edward Snowden	Retten til privatliv, masseovervågning	Samfundsfag, historie, dansk, engelsk

FORSLAG TIL KONKRETE LÆRINGSMÅL

Her beskriver vi, hvordan du helt konkret kan bruge sagerne i de fag og emner, vi har nævnt i vores tabel. Indledningsvis ridser vi kompetenceområderne op og de relevante færdigheds- og vidensmål. Punkterne er vores forslag og inspiration til, hvordan læringsmål kan se ud, så de passer sammen med de diskussionsspørgsmål, vi har udarbejdet til eleverne. Da sagerne indeholder flere af de samme krænkelser, vil det være muligt at benytte flere af læringsmålene på tværs af disse.

SAMFUNDSFAG, 8.- 9. KLASSETRIN

Kompetenceområde: Politik

Mål: Demokrati (fase 1 og 2). **Færdighedsmål:** Eleven kan identificere demokratiformer og andre styreformer og kan diskutere demokratiopfattelser og egne muligheder for deltagelse i demokratiet. **Vidensmål:** Eleven har viden om demokrati og andre styreformer og viden om demokratiopfattelser.

Amnestys forslag til læringsmål:

Sagen fra Iran:

- Eleverne kan identificere demokrati og andre styreformer og behandling af samfundets mindretal i eksempelvis Iran

Sagen fra Egypten:

- Eleverne kan diskutere sammenhænge mellem demokrati og pressefrihed/ytringsfrihed

Mål: Det politiske system, retsstat og rettigheder (fase 2). **Færdighedsmål:** Eleven kan diskutere sammenhænge mellem demokrati og retsstat. **Vidensmål:** Eleven har viden om demokrati og retsstat.

Amnestys forslag til læringsmål:

Sagen fra USA:

- Eleverne kan ud fra den amerikanske sag diskutere, om demokrati altid er forbundet med en retsstat
- Eleverne kan diskutere, hvorledes det danske retssamfund adskiller sig fra det amerikanske samfund

- Eleverne kan diskutere whistleblowers betydning for demokrati og retsstat

Sagen fra Egypten:

- Eleverne kan karakterisere et retssamfund og de retsgarantier, der findes

Sagen fra Iran:

- Eleven kan opnå viden om, at alle – også personer fra minoritetsgrupper – har adgang til samme menneskerettigheder som alle andre
- Eleverne kan ved hjælp af den iranske sag diskutere, hvad tortur og anden umenneskelig behandling kan bestå af
- Eleverne kan diskutere, hvilke retsgarantier der skal til for at forhindre tortur

Sagen fra Indonesien:

- Eleverne kan gengive og har viden om, hvilke forskellige måder man kan ytre sig på
- Eleverne kan gengive argumenter imod brug af tortur

Sagen fra Malawi:

- Eleverne opnår viden om børns rettigheder
- Eleverne kan diskutere, hvordan de malawiske myndigheder kan bekæmpe diskrimination

Sagen fra Cameroun:

- Eleverne kan opnå viden om, at alle, uagtet om de er terrormistænkte, kriminelle med videre, har adgang til samme menneskerettigheder som alle andre
- Eleverne kan diskutere og tage stilling til, hvor grænsen for ytringsfrihed går i deres eget liv og i et demokratisk samfund
- Eleverne kan diskutere, om der findes begrænsninger for brug af satire i det offentlige rum
- Eleven kan give eksempler på paragraffer i den danske lovgivning, der begrænser ytringsfriheden

Se eventuelt en gennemgang af de paragraffer i dansk lovgivning, der begrænser lovgivningen på side 10 i undervisningsmaterialet om ytringsfrihed: <https://amnesty.dk/undervisning/bestil-undervisningsmaterialer/ytringsfrihed>

Kompetenceområde: Sociale og kulturelle forhold

Mål: Kultur (fase 1 og 2). **Færdighedsmål:** Eleven kan diskutere kulturs betydning for individer og grupper og analysere konkrete eksempler på globale kulturelle fænomener. **Vidensmål:** Eleven har viden om kultur og kulturbegreber og om kulturel globalisering.

Amnestys forslag til læringsmål:

Sagen fra Canada:

- Eleverne kan ved hjælp af den canadiske sag diskutere, hvad kultur kan betyde for forskellige samfundsgruppers identitet
- Eleverne kan diskutere, hvor grænserne går mellem hensyn til kultur og andre hensyn (for eksempel bygning af en dæmning). Se for eksempel artikel 25 i FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder

Sagen fra Malawi:

- Eleverne har viden om og kan forstå forskellige kulturelle overbevisninger og tro ud fra den malawiske sag.

Mål: Social differentiering (fase 1). **Færdighedsmål:** Eleven kan analysere sociale forskelle med begreber om social differentiering. **Vidensmål:** Eleven har viden om social differentiering og om beskrivelse og måling af social lighed og ulighed.

Amnestys forslag til læringsmål:

Sagen fra Iran:

- Eleverne har viden om og kan reflektere over årsagerne til ulighed mellem befolkningsgrupper
- Eleverne opnår viden om kvinder og kureres vilkår ud fra den iranske sag

Sagen fra Malawi:

- Eleverne kan ud fra den malawiske sag diskutere, hvorvidt forskellige overbevisninger er resultatet af social ulighed i samfundet

Kompetenceområde: Samfundsfaglige metoder (fase 1)

Eleverne kan skrive breve til de ansvarlige myndigheder. Derfor er det vigtigt for eleverne at kunne udtrykke sig sprogligt nuanceret om sagernes samfundsfaglige problemstillinger. At kunne anvende samfundsfaglige metoder er relevant i forhold til alle sager i Skriv for Liv. Eleverne vil opnå viden om fagord og begreber samt samfundsfaglige teksters formål og struktur, hvilket er i tråd med målet om **sprog og skriftsprog**. I forbindelse med Skriv for Liv kan eleverne være med til at finde yderligere kilder til at belyse nogle af de samfundsfaglige problemstillinger i Skriv for Liv. Dette opfylder målene inden for **informationsøgning**.

HISTORIE EFTER 6. OG 9. KLASSETRIN

Kompetenceområde: Kronologi og sammenhæng

Efter 6. klassetrin

Mål: Kronologi, brud og kontinuitet (fase 2). **Vidensmål:** Eleven har viden om væsentlige træk ved historiske perioder.

Efter 9. klassetrin

Mål: Kronologi, brud og kontinuitet (fase 2). **Vidensmål:** Eleven har viden om historisk udvikling.

Amnestys forslag til læringsmål:

Sagen fra Canada:

- Eleverne kan gøre rede for historiske eksempler, hvor oprindelige folks rettigheder er blevet krænket (herunder danske eksempler).

Mål: Historiekanon (fase 1 og 2). **Vidensmål:** Eleven har viden om kanonpunkter.

Amnestys forslag til læringsmål:

Sagen fra Cameroun:

- Eleverne kan gengive definitionerne af ytringsfrihed og retssikkerhed ifølge FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder (artikel 19, artikler 6 + 11)

Sagen fra Canada:

- Eleverne kan gøre rede for og har viden om enkelte rettigheder hos oprindelige folk
- Eleven kan gengive retten til tryghed og krav på økonomisk, social og kulturel retfærdighed ifølge FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder (artikel 22)

Sagen fra Egypten:

- Eleverne kan gengive definitionen af ytringsfrihed (herunder pressefrihed) og retten til en retfærdig rettergang ifølge FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder (artikel 19, artikler 6 + 11)

Sagen fra Indonesien:

- Eleverne har viden om FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder og kan gengive FN's forbud mod tortur og retten til at ytre sig (artikel 5, artikel 19)

Sagen fra Iran:

- Eleverne kan gengive, at alle mennesker har ret til sundhed og velvære og ret til et liv uden tortur ifølge FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder (artikel 25, artikel 5)

Sagen fra Malawi:

- Eleverne har viden om FN's børnekonvention og de rettigheder, børn har krav på
- Eleverne kan gøre rede for retten til at være fri fra diskrimination
- Eleverne kan gengive diskriminationsforbuddet i FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder og børns ret til særlig omsorg og hjælp (artikel 2, artikel 26)

Sagen fra USA:

- Eleven kan gengive retten til at leve uden indblanding i sit privatliv ifølge FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder (artikel 12)

SUNDHEDS- OG SEKSUALUNDERVISNING OG FAMILIEKUNDSKAB EFTER 6. OG 9. KLASSETRIN

Kompetenceområde: Sundhed og trivsel

Efter 6. klassetrin

Mål: Levevilkår (fase 1). **Færdighedsmål:** Eleven kan analysere, hvordan sundhed påvirkes af levevilkår.
Vidensmål: Eleven har viden om samspil mellem sundhed, trivsel og levevilkår.

Efter 9. klassetrin

Mål: Ulighed i sundhed (fase 1). **Færdighedsmål:** Eleven kan diskutere ulighed i sundhed i et samfundsmæssigt perspektiv. **Vidensmål:** Eleven har viden om faktorer, der skaber ulighed i sundhed.

Amnestys forslag til læringsmål

Sagen fra Iran

- Eleverne kan diskutere og har viden om, hvilke konsekvenser det har for et menneskes sundhed og trivsel, at det nægtes adgang til lægehjælp
- Eleverne har opnået viden om, at alle mennesker har lige ret til sundhed og lægehjælp

Sagen fra Egypten

- Eleverne kan forholde sig til, hvordan mennesker påvirkes af tortur

Læs eventuelt introduktionen til tema 5 'Hvad gør torturen ved folk' på side 29 i hæftet om tortur, se mere på: <https://amnesty.dk/undervisning/bestil-undervisningsmaterialer/tortur>

Efter 6. klassetrin

Mål: Rettigheder (fase 1). **Færdighedsmål:** Eleven kan diskutere handlemuligheder, hvis et barns ret til beskyttelse krænkes. **Vidensmål:** Eleven har viden om børns ret til beskyttelse mod fysisk, psykisk og digitalt overgreb.

Efter 9. klassestrin

Mål: Personlige grænser (fase 1). **Færdighedsmål:** Eleven kan diskutere, hvordan overgreb på børn og unge kan forebygges. **Vidensmål:** Eleven har viden om vold og overgreb af fysisk, psykisk og seksuel karakter.

Amnestys forslag til læringsmål

Sagen fra Malawi:

- Eleverne kan ud fra den malawiske sag diskutere, hvornår børn har ret til beskyttelse
- Eleverne kan diskutere, hvilke handlemuligheder der er for børn i Malawi og i Danmark, når deres ret til beskyttelse krænkes
- Eleverne kan diskutere, hvilke handlemuligheder der bør gælde for børn i et ideelt samfund, således at børns rettigheder respekteres

KRISTENDOM EFTER 6. OG 9. KLASSETRIN

Kompetenceområde: Livsfilosofi og etik

Efter 6. klassetrin

Mål: Etik. Trovalg og tilværelsestyning (fase 1). **Vidensmål:** Eleven har viden om værdier, normer og adfærd i etiske problemstillinger. Eleven har viden om forudsætninger for trovalg og tydning af tilværelsen.

Efter 9. klassetrin

Mål: Etik. Trovalg og tilværelsestyning (fase 1). **Vidensmål:** Eleven har viden om etik og moralsk praksis i et mellem menneskeligt perspektiv. Eleven har viden om sammenhæng mellem forskellige trovalg og tydning af tilværelsen.

Amnestys forslag til læringsmål:

Sagen fra Iran:

- Eleverne kan diskutere, hvordan strafudmåling i nogle lande, eksempelvis Iran, er knyttet til religiøse værdier og normer

Sagen fra Malawi:

- Eleverne kan ud fra den malawiske sag diskutere værdier, normer og adfærd i forhold til tro i Malawi

Kompetenceområde: Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

Efter 9. klassetrin

Mål: Fremtrædelsesformer (fase 1). **Færdighedsmål:** Eleven kan reflektere over centrale symbolers og ritualers betydning for menneskers liv. **Vidensmål:** Eleven har viden om centrale symbolers og ritualers anvendelse i verdens religioner og livsopfattelser.

Amnestys forslag til læringsmål

Sagen fra Canada:

- Eleverne kan ud fra den canadiske sag reflektere over og har viden om oprindelige folks kultur, ritualer og betydningen af disse for deres livsopfattelse

GEOGRAFI EFTER 9. KLASSETRIN

Kompetenceområdet: **Undersøgelse**

Mål: Demografi og erhverv (fase 2). **Færdighedsmål:** Eleven kan undersøge befolknings- og erhvervsudviklings betydning for levevilkår. **Vidensmål:** Eleven har viden om levevilkår og befolknings- og erhvervsudvikling.

Amnestys forslag til læringsmål

Sagen fra Malawi:

- Eleven kan opnå viden om mennesker med albinismes levevilkår i Malawi og andre steder i verden

Sagen fra Iran:

- Eleverne kan ud fra den iranske sag opnå viden om kurdere og kvinders levevilkår i Iran
- Eleverne kan diskutere, hvordan traditionelle værdier og normer kan influere på levevilkårene og har betydning for befolkningsudviklingen

Mål: Globalisering (fase 3) **Naturgrundlag og levevilkår** (fase 2). **Vidensmål:** Eleven har viden om metoder til og konsekvenser af ressourceudnyttelse. Eleverne har viden om muligheder for udnyttelse af naturgrundlaget.

Amnestys forslag til læringsmål

Sagen fra Canada

- Eleverne har forståelse for de konsekvenser, ressourceudnyttelsen i Peace River Valley kan medføre
- Eleverne har viden om både kulturel udnyttelse og ressourceudnyttelse af naturgrundlaget

ENGELSK EFTER 7. OG 9. KLASSETRIN

Kompetenceområde Kultur og samfund

Efter 7. klassesettrin

Mål: Interkulturel kontakt (fase 1). **Færdighedsmål:** Eleven kan give eksempler på forskelle og ligheder mellem kultur- og samfundsforhold i eget land og i engelsksprogede områder. **Vidensmål:** Eleven har viden om enkelte kultur- og samfundsforhold i engelsksprogede områder.

Efter 9. klassesettrin

Mål: Interkulturel kontakt (fase 2). **Vidensmål:** Eleven har viden om sproglige regler, normer og værdier i forskellige kulturer og samfund.

Amnestys forslag til læringsmål

Sagen fra USA:

- Eleverne kan diskutere, hvordan sagen kunne være forløbet, hvis den var foregået i Danmark
- Eleverne kan forholde sig til, hvordan de amerikanske normer og værdier kan have haft betydning i Edward Snowdens tilfælde
- Eleverne opnår viden om retten til privatliv og overvågning i både USA og Danmark

Sagen fra Canada:

- Eleverne kan diskutere kulturelle forskelle mellem det oprindelige folk i Peace River Valley og resten af det canadiske samfund

Skriv for Liv-sagerne kan læses på engelsk. I kan også vælge at skrive brevene på dette sprog. Derfor vil kompetenceområderne **Mundtlig og skriftlig kommunikation** være særlig relevante.

Kompetenceområdet: Mundtlig kommunikation

I kan vælge at oversætte vores diskussionsspørgsmål og diskutere dem på engelsk. Stort set alle mål vil derfor være relevante. Ved hjælp af Skriv for Liv vil eleverne kunne udveksle enkle, forberedte informationer om faktuelle emner under målet **samtale** og vil kunne tale om faktuelle emner, der ligger under målet **præsentation**.

Også målene **sprogligt fokus** og **kommunikationsstrategier** er relevante i forhold til brug af ord, begreber, sproglige variationer og redskaber og den engelske udtale.

Kompetenceområdet: Skriftlig kommunikation

Alle mål vil være relevante. Hvis I læser sagsbeskrivelserne på engelsk, vil eleverne skulle forholde sig til indhold og sprogbruget under målet **læsning**. Vælger I at skrive brevene på engelsk, vil målet **skrivning** komme i spil i forhold til, at eleverne kan skrive deres budskaber, små fortællinger i et forståeligt og sammenhængende sprog og skal forholde sig aktivt til modtageren.

Eleverne vil også skulle forholde sig til, hvordan man bedst opbygger et brev. Når eleverne skriver breve, opnår de viden om ordstilling, de syntaktiske strukturer, grammatik, tekststrukturer og tegnsætning og kan give og modtage respons i hinandens arbejde, alt sammen mål under **sprogligt fokus** og **sproglæringsstrategier**.

DANSK, EFTER 6. OG 9. KLASSETRIN

Kompetenceområde: Kommunikation

Efter 6. klassetrin

Mål: It og kommunikation (fase 1). **Vidensmål:** Eleven har viden om muligheder og faldgruber for kommunikation på internettet.

Efter 9. klassetrin

Mål: It og kommunikation (fase 2). **Færdighedsmål:** Eleven kan diskutere betydningen af digitale kommunikationsteknologier for eget liv og fællesskab.

Amnestys forslag til læringsmål:

Sagen fra USA:

- Eleverne kan ved hjælp af sagen diskutere retten til privatliv på internettet ved eksempelvis at vurdere, om overvågning på nettet kommer befolkningen til gode eller ej
- Eleverne har viden om, hvordan overvågning finder sted
- Eleverne kan diskutere, hvordan man kan beskytte sig mod overvågning

Mange af kompetenceområderne og målene i dansk er særlig relevante i forhold til Skriv for Liv. Det gælder især kompetenceområderne: **Fremstilling** og **kommunikation**.

Kompetenceområde: Fremstilling

Når eleverne skriver breve eller laver tegninger til de krænkede personer eller til de ansvarlige myndigheder, skal de forholde sig til genre og situationen og kan arbejde med at udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede.

Forud for elevernes handlinger, hvad enten det er i form af brevskrivning, tegninger, eller aktivitet på de sociale medier, kan eleverne indsamle flere oplysninger om selve sagen og landet, hvor krænkelserne foregår med videre. Målene under **forberedelse** vil være i spil: Eksempelvis at eleverne kan indsamle oplysninger og disponere indholdet. Målene under **respons** vil også være relevante i forhold til, at eleverne har viden om sproglig stil og vil kunne respondere på den.

Kompetenceområdet: Kommunikation

Stort set alle mål under dette kompetenceområde vil være relevante. Selve brevskrivningen dækker målene under **sproglig bevidsthed**, da eleverne i Skriv for Liv skal forholde sig aktivt til nuancerne i sproget og sprogets virkning og de sproglige forskelle i et appel- og solidaritetsbrev, idet der eksempelvis er forskel på, hvordan de adresserer en torturoverlever og en præsident.

Det samme gælder målene under **sprog og kultur**, da det kan være nyttigt for eleverne at have en forståelse for de sproglige normer, når brevene skal skrives, og at de kan koble forståelsen for landets kultur og personernes situation til deres egne sproglige formuleringer.

Hvis I inddrager vores diskussionsspørgsmål, vil eleverne komme til at reflektere, argumentere og diskutere en række menneskeretlige problemstillinger. Hermed vil eleverne opnå viden om argumentations- og informationsformer og retoriske virkemidler, talehandlinger og positioneringer, hvilket er vidensmål under målet **dialog**. Målene under **It og kommunikation** er også særdeles relevante: Vælger I at inddrage brug af sociale medier, vil eleverne kunne diskutere og opnå viden om muligheder og faldgrupper og etiske spørgsmål vedrørende kommunikation på internettet.

Vælger I at åbne for kreativiteten med drama, rollespil eller inddragelse af musik i undervisningen, er målene under **krop og drama** også relevante i forhold til at skabe fælles fortællinger sammen med andre.

Det var vores bud på sammenhængen mellem Skriv for Liv og de forenklede Fælles Mål. Vi ønsker jer rigtig god fornøjelse og opfordrer jer til at skrive til os, hvis I har yderligere spørgsmål eller kommentarer: undervisning@amnesty.dk